

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

XIII. De Christo Mediatore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

meram calumniam Papistarum, sed benevolus Lector inspiciat locos à nobis adductos: & verissimum reperiet id, quod diximus. Videantur D.D. à Wallenburch Tom. 1. fol. 429. Ubi ostendunt, quomodo Calvinista ex suo Magistro Calvino explicant in suis Catechismis articulum fidei: & scriptus est. Atq; universim plura de descensu Christi ad inferos apud eisdem Tom. 2. à fol. 52.

CONTROVERSIA XIII.

DE CHRISTO MEDIATORE.

Mediator dicitur is, qui inter duos aliquos dissidentes aut certe non conjunctos medium se interponit, ut eos ad concordiam redigat, vel novo fœdere jungat. Contingere autem hoc potest dupliciter, scilicet per substantialem aliquam mediationem, aut per operationem. Priori modo dici quidem potest Christus Mediator secundum Personalitatem, quæ connectit duas naturas, sed non dissidentes; quia Humanitas Christi nunquam fuit contraria Deitati, idcirco de hac unione seu mediatione inpræsentiarum non quæritur, & si Patres nonnunquam de illa loquantur. Posterior seu mediatio in Operatione quatuor modis fieri potest. 1. discernendo & judicando causam, ut arbitri, & judices faciunt. 2. referendo hinc inde pacta & condiciones, ut internuncij. 3. orando & supplicando. 4. Solvendo & satisfaciendo. De istis omnibus quatuor modis intelligi potest hæc Controversia, secundum quam Naturam Christo conveniat Mediatoris officium.

PARS PRIOR.

DOCTRINÆ CATHOLICORUM.

I. *Doctrina prima.* Christus verus, universalis, ac perfectus fuit Mediator inter Deum & hominem: idque certo modo ita fuit solius Christi proprium, ut nulli puræ creaturæ convenire potuerit. Ita omnes Catholici de fide tenent ex illo Pauli Apost. 1. ad Timoth. 2. v. 5. *Unus enim Deus: unus & Mediator Dei & hominum Homo Christus Jesus, qui dedit Redemptionem semetipsum pro omnibus.* Ubi Apostolus per unum Deum totam Trinitatem intelligit, & tres præcipue conditiones perfecti Mediatoris soli Christo convenientes designat. Prima quod ipse Christus simul sit Deus & homo, adeoque etiam Naturæ medius inter Deum & hominem, dum mediante Hypostasi Verbi utraque in eo Natura fuit conjuncta. Secunda. quod sit Mediator omnium, qui Redemptione indigent: ipse verò nullius mediatoris indigus. Tertia. quod sit Mediator per modum perfectæ redemptionis & solutionis pretij æquivalentis pro omnibus redimendis, idque non virtute alienâ, sed propriâ, nempe ratione ipsius divini suppositi ex sua Natura habentis, quidquid ad hanc rem necessariò requiritur.

II. Hoc tamen minimè obstat, quin alij etiam dici possint Mediatores nostri apud Deum quasi dispositivè, & ministerialiter, ut loquuntur Scholastici cum S. Thom. 3. P. Q. 26. art. 1. adeoque subordinati & inferiores Christo, nobis ad ipsum etiam Christum ejusque meritorum actualem participationem viam sternentes, aut quovis modo cõoperantes, ut patet Deutro. 3. v. 5. ubi Moyses ait: *Ego sequester & medius fuit inter Dominum & vos in tempore illo, ut annuncierem vobis verba ejus.* & Jeremia 18. v. 20. agentis: *Recordare quod steterim in conspectu tuo, ut loquerer pro eis bonum, & averterem indignationem tuam ab eis;* quod ad litteram ac immediate ad ipsam personam Iremiæ spectat. & ad Gal. 3. v. 19. ubi Apostolus scribit: *Lex ordinata dicitur per Angelos in manu Mediatoris, scilicet Moysis.* Et 2. ad Corinth. 5. v. 20. idem Paulus & suo & aliorum Apostolorum nomine dicit: *Pro Christo ergo legatione fungimur tanquam Deo exhortante per nos.*

III. Quare & Prophetæ & Sacerdotes veteris Testam. dicti sunt Mediatores inter Deum & homines dispositivè & ministerialiter, in quantum non solum prænuñciabant & perfigurabant verum & perfectum Dei & hominum Mediatorem, sed etiam quatenus suo ministerio divinam voluntatem hominibus denunciabant, & populum suo modo reconciliabant. Unde & nostri Sacerdotes novi Test. dici possunt Mediatores Dei & hominum, in quantum sunt Ministri veri Mediatoris ipsius vice salutaria hominibus Sacramenta exhibentis, atque hoc ipso multò efficacius ad hominum salutem & unionem cum DEO cõoperantes.

IV. *Doctrina secunda.* Christus secundum solam Naturam humanam fuit Mediator ac Sacerdos, loquendo de Natura, à qua Mediatoris & Sacerdotis opera exercentur: Radix verò, ex qua opera illa moraliter suam vim & valorem perfecte satisfaciendi, & munere Mediatoris fungendi traxerunt, fuit Verbum Divinum, seu divina Natura; unde principium completum, quod exercebat opera Mediatoris, nec fuit solus Deus, nec solus homo, sed utrumque simul, nempe Christus Homo & Deus. Ita communis Catholicorum apud Bellarm. lib. 5. de Christo c. 1. Ubi allegat Magistrum. Senten. 3. dist. 19. D. Bonav. ibid. art. 2. q. ult. D. Thom. 3. P. q. 26. art. 2. quos Magistros Veteres Theologi sequuntur. Ratio 1. partit est. Quia orare, pati, promoveri, Deoque sacrificare &c. non sunt actus Naturæ divinæ, sed inferioris, & ab hac distinctæ. Confirmatur. Mediator, quæ talis, debet distinguì ab illis, inter quos exercet officium Mediatoris. Atqui secundum Naturam humanam distinguitur à Deo, & peccatore. Ergo solius Naturæ humanæ operationes sunt operationes Mediatoris quæ talis. Hinc rectè Doctores communiter asserunt, Naturam humanam, non divinam fuisse principium Quo exercebantur opera Mediatoris.

V. Prosecunda parte supponimus, tria principia per se nota & ab omnibus recepta. 1. est. Offensa eò major censetur, quòd offensus majori honore & reverentia dignus erat: & vilior offendens. 2. Valor & dignitas satisfactionis sumitur ex dignitate Personæ operantis & satisfaciensis. 3. Inæqualitas inter offendentem & offensum, quæ per peccatum evenit, tam diu manet, donec satisfaciens

gha.
er
ologia
mica
XI
9

faciens tantum honorem exhibeat offenso, quantum injuriam lædendo intulit; citius enim per se loquendo non tollitur. Ex his ab omnibus receptis principijs jam facile apparet ratio secundæ partis. Nam pro peccato satisfieri perfecte non potest, nisi per opera exhibita à persona tantæ dignitatis, quantæ est persona offensa. Atqui in proposito persona offensa est infinitæ dignitatis. Ergo ut huic pro peccato perfecte satisfiat per opera aliqua, debent ista exhiberi à persona infinitæ dignitatis. Sed humana Natura & omnis creatura etiam perfectissima est finitæ solum dignitatis. Ergo Natura divina & Verbum accedere debent, ut opera ab humanitate exhibita infinitum quemdam valorem habeant, tantumque honorem conferant, quantum injuriam actio prius intulit.

V.I. Ratio tertiæ partis ex modo dictis constat, quia absque natura humana opera non possunt esse satisfactoria, & meritoria: absque divinâ verò hypostasi & Naturâ non possunt esse eadem æqualia offensæ. Ergo nec Deus solum, nec homo solum, sed utrumque simul Christus Deus & homo est Principium completum quod exercebat opera Mediatoris.

VII. Ex his inferitur 1. Christum, ut Deum, simpliciter & absolute loquendo, Mediatorem dici non posse, sed ut Hominem. Ita communiter Theologi. Probant. Tum ex illo D. August. lib. 10. Confess. c. 43. Ubi ait: *in quantum homo, in tantum Mediator; in quantum autem Verbum, non medius, sed equalis Deo.* Et Traët. 82. in Joan. Mediator Dei & hominum, non in quantum Deus, sed in quantum homo, est Jesus Christus. Tum quia ea, quæ Christo conveniunt per humanam naturâ, non possunt dici de Deo & Christo in quantum Deo; talis autem est functio seu officium Mediatoris. Tum quia particula, *ut, in quantum &c.* reduplicative sumpta denotat partem seu Naturam subiecti, ratione cujus eidem prædicatum convenit, quæ non est Natura divina, sed humana.

VIII. 2. Christum non posse, simpliciter loquendo, dici Mediatorem secundum divinam Naturam, ut rectè Bellarm. lib. 5. cit. c. 3. cum scholasticis. Ratio ex dictis sumitur; quia Christus secundum Naturam divinam nec medius fuit inter Deum & hominem, nec exercuit functiones Mediatoris; At verò secundum Humanam Naturam eximie sanctificatam utrumque eidem convenit. Confirmatur, aliàs dici posset Christus Mediator, in quantum Deus, quod recens negavimus.

IX. Neque Divinitatem neque Humanitatem in abstracto dici absolute posse Mediatorem, ut habet communis. Tum quia appellatio Mediatoris proprie ad suppositum seu personam pertinet. Tum quia neque Divinitas neque Humanitas absolute meretur & satisficit; siquidem agere, absolute loquendo, est suppositorum. Tum quia Divinitas opera Mediatoris proprie non exercet: Humanitas verò ad munus perfecti Mediatoris per se non sufficit.

X. Christum, absolute loquendo, rectè etiam dici Mediatorem, ut Deum-hominem, sive ut Hominem-Deum, adeoque ut Christum, quò nomine formaliter significatur una persona in utraque natura subsistens. Ita innuunt S.S. Patres, dum ad munus Mediatoris necessarium esse docent unionem duarum naturarum in una persona.

Ratio est, quia in proposito particula *ut* non solum est nota specificationis, sed etiam perfectiæ significans prædicatum per se Christo convenire. Videri possunt Suarez Vasq. & alij Scholastici.

XI. Porro Christum Mediatorem meruisse, omnes Catholici tenent, idque de fide; tum quia Sac. Scriptura passim aut promittit Christo præmium, aut redditum testatur, tum quia Concilium Trid. Sess. 6. cap. 7. asserit, *causam nostræ justificationis esse Christum.* Cæterum quibus actionibus & quid tam sibi, quam alijs Christus meruerit, nunc breviter dicendum.

XII. *Doctrina Tertia.* Christus Mediator Dei & hominum meruit omnibus hominibus remissionem peccatorum, atque omnia alia ad salutem conducentia: sibi verò gloriam corporis. Ita ex communi Theologorum Gregorius de Valentia in Opere controversifico fol. 812. Ratio 1. partis sumitur ex eo, quod *Deus benedixit nos omni benedictione spirituali in Cælestibus, in Christo,* id est, per Christum causam meritoriam ad Ephes. 1. v. 3. Item quod Christus pro omnibus fuerit mortuus, ut constat ex S. Script. 1. Joan. 2. v. 2. *ipse est propitiatio pro peccatis nostris; non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi.* Hunc locum Trid. Sess. 6. c. 2. & 3. accipit sub distributione generica. Ad Rom. 8. v. 32. *qui etiam proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.* 1. ad Timoth. 2. v. 1. & 5. *Obsecro igitur primam omnium orationes fieri pro omnibus hominibus &c.* Unus enim Deus, unus & Mediator Dei & hominum Christus Jesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus. Ratiocinatio Apostoli hæc est: ideo pro omnibus orandum, quia unus omnium Deus & unus omnium Mediator, nec plurium Deus, quam Mediator &c.

XIII. Idem constat ex Concilio & Patribus Trident. Sess. 6. c. 3. sic habet: *Esti ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt: sed ij dumtaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur.* Clemens Alexandr. Lib. 7. Stromatum p. 2. ait, *servator est non horum quidem aut illorum, sed omnium.* Ambr. Lib. 1. de Jacob & beata vita c. 6. in illa verba ad Rom. 8. & pro nobis omnibus tradidit illum, mirè inquit, *addidit pro omnibus, ut ostenderet, quod ita omnes diligit ut dilectissimum pro singulis traderet.* Aug. Lib. 6. contra Julianum c. 9. sic scribit: *Apostolus unum dixit fuisse, in quo omnes peccaverunt: in illo uno mortui sunt omnes, ut moveretur alius unus pro omnibus. Unus enim pro omnibus mortuus est. Ergo omnes mortui sunt, pro quibus Christus mortuus est.* Leo Papa Serm. 1. de Nar. Domini dicit: *dominus noster peccati mortisq. destructor, sicuti nullum à reatu liberum reperit, ita liberandis omnibus venit.* Similia habent alij PP. Sacræ Scripturæ & Patribus accedunt Scholastici cum S. Thoma, qui in 1. ad Tim. 2. v. 4. Lect. 1. sic docet: *Homo Christus est Mediator Dei & hominum; non quorundam, sed inter Deum & inter omnes homines, & hoc non fuisset, nisi vellet omnes salvare.* Videatur nominatim P. Martinus de Esparza de Incarn. q. 41. Ubi egregie hæc de re discurret.

XIV. Ratio secundæ partis est, quia licet gloria aliqua corpori deberetur ratione unionis hypostaticæ; hæc tamen gloria specialis, quæ corpori Christi accessit, per redemptionem, cujus gloriosissimæ victoriæ signa in illo resurgent, præsupponit merita in passibilitate corporis fundata. Idem dicendum de impassibilitate Animæ, gloriose Resur-

Resurrectione, & Admirabili Ascensione, de titulo Capitis, & Regis uniuersorum; non quidem quoad actum primum, sed quoad actum secundum, & quoad perfectum statum, usum & perfectionem, qualem Christus post Resurrectionem primum acquisiuit, iuxta id Matth. ult. v. 18. *Data est mihi omnis potestas in Cælo & in terrâ;* quò pacto conciliari possunt oppositæ opiniones Doctorum. Unde discrimen apparet inter ista recensita, & Visionem beatificam, & Gratiam sanctificantem, cæterisque habitus infusos, quæ sunt data Christo ex debito connaturalis proprietatis respectu Unionis Hypostaticæ, ut omnes fatentur, & quidem in primo suæ Conceptionis instanti. Quod si hæc ipsa non eo data fuissent, quo debebantur, tempore, sed ob aliquas causas dilata in aliud tempus, tunc illa potuissent etiam dari per modum præmij, concedit Suarez de Incarn. Disp. 40. Sect. 2.

PARS POSTERIOR.

ERRORES HAERETICORUM.

XV. **E**rror primus. Stanchkarorum (à Francisco Stanchkaro) qui dixerunt, humanam Naturam ita fuisse adæquatam principium Mediationis, ut opera Christi nullam dignitatem acceperint à Diuinitate: neque hanc aliter concurrisse, quam tribuendo vires humanas sustinendi dolores passionum. Ratio istorum potissima fuit, quod in Epistola Agarthonis, quæ lecta est in Synodo 6. Actione 1. negetur opus Personale, & asseratur opus Naturale in Christo, hoc est, tribuantur opera Christi Naturis, non Personæ.

XVI. Error iste non est alienus à Nestorianismo. Nam voce fatetur unam Personam in Christo, re autem ipsâ ponit duas, & planè euacuat mysterium Redemptionis. Nam si sola Natura humana agit opera illa satisfactoria, sequitur Naturam humanam per se substituisse, ac proinde suppositum fuisse à supposito diuino distinctum; æque quippe suppositorum est. Duo igitur supposita erant in Christo, quæ est ipsa hæresis Nestorij. Repugnat etiam Sac. Scripturæ & Patribus. Illa enim passionem Christi, quæ est præcipuum opus Mediatoris, tribuit Deo & Domino Act. 20. ubi dicitur Deus v. 28. *In sanguine suo Ecclesiam acquisiuit se:* Isti verò ostendunt, Christum non futurum fuisse Mediatorem, nisi etiam extitisset Persona diuina, quæ officium Mediatoris exerceret. Basil. in illud Psal. 48. v. 8. *Frater non redimit, redimit homo: Si homo, inquit, redimere nos non potest, qui nos redimit, non est homo. Ne igitur propterea, quod in similitudine carnis peccati ad nos accessit, hominem solum putes Dominum nostrum &c.* Taceo non futuram fuisse sic Incarnationem Verbi, si humana persona satisfecit. Ad quid enim diuina Persona venisset, si humana suffecisset?

XVII. Respon. ad rationem in oppositum, nõ velle. Agathonem negare, opera Christi esse opera Personæ, & unius atque ejusdem Personæ: Sed solum, non esse in Christo unum tantum opus juxta unam Personam operantis, sed esse duo opera juxta duas Naturas, per quas Persona una operatur; opera enim multiplicantur ad multiplicam-

tionem principij formalis, sicuti etiam in Trinitate tres sunt, qui operantur, & tamen unum est eorum opus, quia unum est principium formale, videlicet Natura diuina.

XVIII. **E**rror secundus. Christum esse Mediatorem nostrum, & secundum utramque Naturam operã & munus Mediatoris peregrisse. Ita Calvinus in epistolis duabus ad Polonos. Bullingerus, Petrus Martyr, Melancthon locis commu. c. de Filio. Kemnitius Lib. de duabus Naturis. Gerhardus Lib. 2. Parte. 1. à fol. 345. Amesius à fol. 118. & alij Sectarij. Probant. 1. ex illis verbis Christi Joan. 10. v. 17. & 18. *Ego pono animam meam à me ipso;* quæ verba volunt esse intelligenda de Deo, quasi dixisset: *Ego quia Deus pono animam, quia solius Dei erat, eam ponere, & pro libitu resumere.* Item ex illo 2. ad Corint. 5. v. 19. *Deus erat in Christo mundum sibi reconcilians;* ubi ajunt, partes Dei aliquas fuisse in reconciliatione procuranda. Probant. 2. ex Patribus asserentibus, Christum fuisse Mediatorem per operationes Theandricas, seu Deiviriles. Atqui hæc sunt operationes utriusque Naturæ, diuinæ scilicet & Humanæ. Ergo &c. Probant. 3. Ratione. renouare corda, dare Spiritum Sanctum &c. sunt opera Mediatoris. Atqui hæc sunt operã Dei; Ergo &c.

XIX. Errorem hunc abunde rejiciunt. Inprimis allata Verba D. Pauli ex 1. ad Timoth. 2. *Unus Mediator Dei & hominum homo Christus JESUS.* Ad quid enim adderetur Tò homo, nisi ad exprimentam Naturam; secundum quam Christus est Mediator? Expressit, inquit Amesius fol. 120. Naturam, secundum quam est Mediator, sed non secundum quam solam. Sed cur, quæso, non exprimeret utramque, si utraque esset? Instat. Simili ratione concludere quis posset, Christum tantum secundum humanam Naturam habere potestatem remittendi peccata, quia Matth. 5. v. 6. dicitur, *Filium hominis habere potestatem dimittendi peccata.* Sed disparitas est luculenta. Nam satis constat, diuinæ Naturæ principaliter conuenire potestatem remittendi peccata, quod nec Judæi quidem in dubium revocabant; hic autem exprimi debuit, quis sit noster Mediator.

XX. Deinde validè eundem errorem expugnant rationes supra allatæ; quippe Offerens inferior debet esse illo, cui offert Sacrificium, quod Christo non nisi secundum humanam Naturam conuenire potest.

XXI. Demum gravis errorem illum sequela repellit. Nam si sit operatio una utriusque Naturæ tanquam Causæ propriæ & principalis, sequitur turpis confusio hæresis Eutychianæ & Monotheliticæ; quia duo illa principia formalia diuinæ & humanæ Naturæ secundum suas distinctas virtutes deberent concurrere ad unum idemque indivisibile sacrificium, quod impossibile est quoad Naturam diuinam, nisi hæc ejusque operario confundatur cum Natura humana, qui est ipse error Eutychianismi.

XXII. Cæterum dignificatio, quæ à Verbo moraliter in opera Humanitatis promanat, nullo modo est physica operatio, aut influxus, & efficientia realis Diuinitatis in opus aliquod dignificatum, sed fit hoc ipso, quod Verbum per unionem Naturæ humanæ conjungatur, vi cujus verissime actiones humanæ naturæ per communicationem idiomatum à DEO fieri dicuntur.

XXIII. Respondetur ad 1. Adversarios vel non legisse, vel dissimulasse ea, quæ loco cit. Joan. 10. statim adduntur: *propterea diligit me Pater; quia pono animam meam.* Atqui Verbum non diligitur à Patre, propterea quod, quia Deus, posuerit animam suam, Itaque quantumvis Verbum dicatur posuisse animam per denominationem suppositi, hoc tamen factum est per actum voluntatis procedentem ab Humanitate, & liberè acceptantem mortem, sicuti etiam eadem Humanitas ex potestate sibi facta à Verbo reassumpsit eam per Unionem cum corpore.

XXIV. Dicit Amesius fol. 123. si potestas hæc fuerit humanæ Naturæ data, tum Natura humana habet potestatem divinam. Concedo habuisse divinitus concessam instrumentariam virtutem, sicuti ad quævis alia miracula: nego tamen, idcirco habuisse ipsam Omnipotentiam divinam in Natura Humana subjectivè & intrinsecè, uti in sequenti controversia dicemus. Urget. Christus mortuus non fuit homo; quomodo igitur Christus, ut homo, animam presumendi potestatem habuit. Aio ex communi Scholasticorum, fuisse eam potestatem in ipsa anima, sive dein sermo sit de moralis, sive de physica potestate.

XXV. Reconciliatio, cuius mentio fit ex 2. ad Corinth. 5. non semper est Mediatoris; Deus enim non reconciliavit mundum, ut Redemptor seu Mediator, sed per Mediatorem, quem procuravit & misit. Reconciliatio à Christo facta est quidem Mediatoris, ut Hominis Verbo juncti; non verò ut Dei.

XXVI. Instat Amef. fol. 124. Apostolus dicitur testatur Actor. 20. v. 28. Ecclesiam redemptam fuisse sanguine Christi. Ergo Christus Deus-Homo non tantum procuravit Mediatorem, sed & Mediatoris munere functus est. Respon. disting. consequens. Ergo Deus-homo Mediatoris munere functus est, secundum Naturam Divinam, nego consequentiam: secundum Naturam Humanam, concedo consequentiam. Secundum istam enim Naturam humanam elicitur actiones satisfactorias, quibus infinitum valorem contulit Hypostasis Verbi.

XXVII. Ad 2. Patres per operationes theandricas sive Deiviriles intellexisse operationes Naturæ humanæ Deificatæ: & Deificatas à Deitate participata per Unionem Hypostaticam; propter quam communicationem dicuntur & nominantur operationes Verbi, & Dei per communicationem Idiomatum.

XXVIII. Movet hic aliquos Concilium Lateran. Sub Martino I. definiens, *Theandricam operationem in Christo non esse unam tantum, sed duas operationes, alteram divinam, & alteram humanam.* Sed sensus Concilii colligitur ex scopo ejusdem, qui fuit damnare errorem Monothelitarum asserentium, operationem theandricam esse tantum divinam, nempe decretum divinæ voluntatis. Vult ergo Concilium præter & ultra illud decretum requiri etiam operationem Naturæ & Voluntatis humanæ, quæ Christus Miracula fuit operatus, ad quæ quidem requirebatur decretum Dei, sed voluntas humana ultimò determinavit divinam, cuius erat instrumentum animatum & rationale.

XXIX. Ad 3. Distinguendo. Sunt opera Dei tanquam Causæ physice principalis, conceditur: tanquam Causæ meritorie, negatur. Nam meritorie hæc facere, est proprium Mediatoris. At-

qui iste modus dandi Spiritum Sanctum non est Dei formaliter, sed hominis: Dare autem Spiritum Sanctum & renovare corda efficienter, & ut Auctorem doni, non est Mediatoris, sed ejus, apud quem Mediator intercedit, id est, Dei. Patet ex eo, quia cum donum Spiritus Sancti & omnis illuminationis detur à tota S. Trinitate, si ejusmodi donatio esset Mediatoris, tota Trinitas esset Mediator. Pari ratione docere principaliter est Dei, id est Trinitatis: docere per modum instrumenti, est hominis. Quare Christus, ut Deus, fuit verus & Principalis Doctor ac Magister: Idem, ut homo, Mediator Dei & hominum fuit Doctor, ut instrumentum Divinitatis; attamen conjunctum & singulare, non separatim & commune, qualia instrumenta fuerunt Prophetæ, & Apostoli.

XXX. Hic in iram surgens exclamat Amesius fol. 125. negare hanc efficientiam esse Christi Mediatoris, nihil aliud esse, quam negare omnium potestatem in Cælo, & in terra datam esse Christo Math. 28. v. 3. *dare eum vitam æternam suis.* Joan. 10. v. 28. *baptizare nos in spiritu & igne.* Matth. 3. v. 11. *mittere Spiritum à Patre.* Joan. 15. v. 26. *conservare suos in hoc mundo.* Matth. 28. v. 20. *& suscitare eos in novissimo die* Joan. 6. v. 58. in summa, nihil aliud esse, quam Christum negare efficaciter esse Jesum sive Salvatorem. Sed planè vana est hæc sine viribus ira, nec nisi imperitos terret; siquidem plus his omnibus non evincitur, quam Christum Mediatorem hæc omnia nobis meruisse: Deum autem, ut Auctorem donorum & omnis boni imò totam Sanctam Trinitatem efficere; adeoque illum causam meritoriam esse: hunc verò causam physicam principalem. Nam si per impossibile Verbum Divinum post peracta omnia mysteria nostræ Redemptionis Humanitatem solutâ unione, dimisisset, nonne adhuc prædicta omnia nobis ex merito Christi Mediatoris deberentur, & à DEO concederentur? absque ulla tunc Christi, ut hominis, efficientia physica. Ergo Mediatoris per se sufficit influxus moralis ratione meritorum.

XXXI. Error tertius. Christum non fuisse mortuum pro omnibus hominibus. Ita Calvinus in 1. Epist. Joan. cap. 2. v. 2. Item in cap. 16. Joan. Et alij hæretici, cui consonat Cornelius Jansenius Hollandus è Doctore Theologo Episcopus Iprensis (non ille alius Cornelius Jansenius Flander Gandavensium Episcopus, & celeberrimus Concordiæ Evangelicæ Scriptor) Tom 1. Lib. 8. cap. 26. columnâ 546. ubi hæc habet: *Christus non pro totius mundi Redemptione Crucifixus & mortuus est, sed tantum pro ijs, qui salvantur.* Fundant se in pravo intellectu Sacræ Scripturæ & Patrum, atque in eo maxime, quod arbitrentur, deesse omnibus hominibus gratiam sufficientem, ut mortis ac redemptionis Christi participes fiant.

XXXII. Errorem hunc tanquam veræ Catholicæ Fidei ac doctrinæ contrarium damnavit Innocentius X. Pontifex Anno 1653. die 9. Junij Constitutione, quæ incipit: *Cum ex occasione impressionis Libri, cui titulus: Augustinus Cornelij Jansenij Episcopi Iprensis &c.* quam deinde Constitutionem confirmavit ac declaravit Alexander VII. Anno 1656. Septimo Kalend. Novembris. Super sedeo itaque præter dicta §. XIII. & seqq. pluribus illum refutare, utpote manifestè adversantem S. Scripturæ, SS. Patribus, & communi Catholicorum sensui, Pulcherrimè Hieron. Epistola ad

la ad Oceanum de Bigamia in rem presentem sic scribit: *Mentitur Ioannes Baptista & digito Christum & voce demonstrans: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollis peccata mundi; si sunt adhuc in saeculo, quorum Christus peccata non tulerit.* Atqui juxta Calvinum & Janfenium perpacui sunt, & grex pusillus, quorum Christus peccata tulit; cum non sit mortuus, nisi pro solis salvandis. Gratiam sufficientem nulli hominum deesse: Deumque omnibus satis providere, dicemus suo loco.

XXXIII. Error quartus est, Christum nihil sibi meruisse. Ita Calvinistae apud Amesium Tom. 1. fol. 126. & Lutherani apud Gerhardum Lib. 2. Parte 1. à fol. 370. Probant. Tum quia Christus ab instanti Conceptionis suae fuit Comprehensor. Tum quia Christus omnia nobis meruit: nec est, cur sibi gloriam corporis & non animae meruerit. Tum quia melius est aliquid habere sine merito, quam ex merito; propius enim illud accedit ad perfectionis modum, qui reperitur in DEO.

XXXIV. Errorem hunc rejicit Sac. Scriptura in varijs locis Christo rationem meriti tribuens respectu rei sibi acquisitae. De gloria Corporis constat ex Luca 24. v. 26. ubi ait Christus de se ipso, *nomine oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam; utique corporis; quia ante passionem ad gloriam animae jam intraverat?* Et in Epist. ad Hebr. c. 2. v. 9. *Videmus Jesum propter passionem mortis gloriae & honore coronatum.* De exaltatione Nominis ex Epist. ad Philip. 2. v. 9. *Propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen, quod est super omne nomen, ut in nomine JESU omne genu flectatur.* Idem patet ex Joan. 17. v. 6. atque alijs locis. Ceterum omne Christi meritum fuit ex condigno: atque omnia imò & singula opera libera ex se meritoria de condigno fuerunt praemij infiniti. Unde Clemens Papa VI. in Extrau. Unigenitus: docet disertè Christum suis meritis acquisivisse infinitum thesaurum hominibus, qui nunquam exhaustiri aut minui possit propter infinitatem meritorum Christi; *cujus unica gutta propter unionem cum Verbo potuerit pro redemptione generis humani sufficere, ut supra jam diximus.*

XXXV. Respond. ad 1. Christum ex communi Catholicorum doctrina, fuisse Comprehensorem & Viatorem. Nam viator dicitur ille, qui tendit in beatitudinem: comprehensor autem, qui jam beatitudinem obtinet; omnis autem beatitudo perfecta consistit in animâ & corpore; in anima quidem secundum visionem & fruitionem Dei: in corpore verò, secundum quod corpus resurget spirituale, & in virtute & in gloria & incorruptione, ut loquitur Apost. 1. ad Corinth. 15. v. 53. Cum igitur Christus etiam ante Passionem & Resurrectionem clarè videret Deum, adeoque gauderet beatitudine essentiali ac propria animae, ideo rectè dicitur comprehensor; quia verò & anima ejus erat passibilis (seu molestis passionibus & affectionibus obnoxia) & corpus passibile ac mortale, adeoque destitutus ipse perfectâ & consummatâ beatitudine, ideo pro illo quidem tempore simul erat Viator, in quantum tendebat in beatitudinem secundum id, quod ei de beatitudine deerat.

XXXVI. Ad 2. Christum meruisse nobis principaliter, & primariò; hic enim fuit finis illius in carne passibili intentus; disparitas autem nimis manifesta intercedit inter gloriam Animae, quae

ab instanti Conceptionis tanquam Filio Dei debatur, & cujus carentia penitus nihil conduxisset ad Redemptionem nostram: & inter gloriam Corporis, quae miraculosè & dispensatorie fuit difusa, ut posset in corpore nobis simili pro nobis satisfacere.

XXXVII. Ad 3. loquendo de eo, qui est capax augmenti perfectionum accidentalium; melius esse, habere aliquid ex merito, quam sine eo, ut bene docet S. Thom. 3. P. q. 19. art. 33 quippe pertinet ad laudem creaturae rationalis per libera obsequia promereri perfectiones naturae indebitas, quam otiosè & merè precariò accipere. Ait Amef. fol. 126. si aliqua dignitas ad Christum accessit merendo, tum ad animam praecipuè accessit. Dico accessisse hoc, ut haberet anima domicilium sibi congruum, gloriosum scilicet Corpus, respectu cujus fuit anima beata Christi in statu merendi; Alia est ratio de animabus Beatorum in Caelo, quae non dicuntur viatrices, cum neque sint passibiles, sicuti fuit anima Christi: neque corpora eorum agunt aliquid, per quod in beatitudinem tendant, sicuti Christus secundum corporis passionem in beatitudinem tendebat, quantum ad beatitudinem corporis. Videri potest Esparza q. 40. de Incarn.

XXXVIII. Joan. Gerhardus in fine controver: de Christo Mediatore proponit quaestionem: an Filius Dei fuisset Incarnatus, si homo non fuisset lapsus? sed planè ridiculum se demonstrat, cum quaestio haec merè sit Scholastica, de qua egi in Disp. mea Theologica de verbo Incarnato, ex qua nihil volui huc transferre, licet discursui Gerhardi non pauca opponi possent. Videatur Gregorius de Valentia in Opere Controversist. à fol. 803. ubi plura de officio Christi Redemptoris & Mediatoris.

CONTROVERSIA XIV.
DE COMMUNICATIONE I-
diomatum.

Cuemadmodum Unio Hypostatica facit, ut duae naturae divinae & humanae per unam & eandem hypostasin verbi subsistant, ita consequenter efficit, ut inter illas sit vera Communicatio idiomatum, id est, praedicatorum sive attributorum, adeo ut, quae competunt Verbo ratione Naturae divinae vel Personalitatis, dicantur de Homine; ac vicissim, quae competunt Christo ratione Naturae humanae, dicantur de Deo ac verbo divino. Indubitatum igitur apud omnes Doctores; imò de fide certum est, dari communicationem idiomatum, per quam verè ac proprie dicatur: *Deus est Homo: & Homo est Deus.* ut constat ex Concilio Ephesino, ubi adversus Nestorianos definitum est: *Beatiss. Virginem Mariam esse Deiparam, hoc est, Matrem Dei; quia nimirum ille homo, cujus est Mater, est verus Deus.* Atque in hujus propositionis veritate omnis ejusmodi praedicatorum communicatio fundatur.

✠:o: IHS. :o:✠